

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quid, & quotuplex sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

lia rem Emphyteuticam. Quarto, quando plures habentes rem Emphyteuticam in communem, eam inter se dividunt. Quorum omnium ratio est, quia in his quatuor casibus translatio est, seu reputatur, necessaria. Vide hæc minutius tractata à DD. præcitat.

5. Inquires secundò, quantum est pretium dicti Laudemii.

Respondeo. Ex jure communi l. 3. cap. de Jure Emphyt. est quinquagesima pars pretii rei, de qua re est Emphyteusis, at ex consuetudine esse trigessimam, asserit Less. l. 2. c. 24. n. 57. sed esse decimam, ait Garfias c. 24. de contract. ex qua loquendi varietate collige, esse diversam in diversis Regionibus Laudemii taxam, quæ certè servanda est.

6. Neque ab hac doctrina longè abest etiam taxa Canonici solvendi, cum enim, ut supra innui, Canon solvatur non tam in pretium, quam in recognitionem domini proprietatis, est multum expensenda consuetudo Regionum; solet autem, ut plurimum esse multò minor, quam sit pretium præsentis utilitatis, quæ venditur in hoc contractu. Præsentis utilitatis, dico, nam futura utilitas, quæ proveniet ex melioramentis ab Emphyteuta faciendis, pertinet ad ipsum Emphyteutam, qui ea melioramenta faciet. Nec tamen inferior in dicti Canonis taxa definienda, debere haberi rationem non solum dictæ utilitatis veluti in genere, sed hujus rei specialis, quæ inesse à prudenti viro, & experto affirmatur in hac peculiari re, quæ datur in emphyteusim, pluris enim valet dominium utile hujus prædii in perpetuum, quam ad aliquot annos: pluris, quando res, vinea, v. g. recenter plantata sine multo labore speratur esse melioranda, & uberius fructificatura, quam vinea efficta, & vetus: pluris, si, ut fructus vendi possint, debeant cum paucis expensis ad locum vicinum deportari, quam si ad longè distantem, &c.

7. inquires tertio, an possit Proprietarius primò, non approbare alienationem, quam intendit facere Emphyteuta, seu, ut loquimur, non dare investituram novo Emphyteuta. Secundo, an possit nolle accipere Laudemium, inò & Canonem?

Respondeo ad primum, non posse, si res alienanda sit ad hominem aptum, & qui pensionem solvere possit, legimèque solvere promittat. Quare tunc proprietarius tenebitur assentiri, solumque duos menses habeat ad deliberandum, utrum ipse velit præferri, necne? Respondeo ad secundum, nec posse, si oportuno loco, & tempore, tum Laudemium, tum Canon offeratur, & nolit liberaliter remittere. Ratio utriusque responsionis est, quia tunc Emphyteuta jure suo alienandi dominium utile, quod suum est, utitur, Laudemiumque, & Canonem justè, & sine mora offert, cur ergo illi non erit acquiescendum? Lege Rebelleum, l. c. Sylv. l. c. quest. 14. Less. l. c. num. 54. aliòsque.

CAPVT V.

Quinta Proprietas.

Succesio in eadem onera,

1. Quid easdem habeat obligationes successor legimus, quas contraxit ex justo contractu prædecessor Emphyteuta, nimis est manifestum, quare nihil in hoc amplius innotandum.

2. Quæres tamen, qua ratione successoribus deveniant ea, quæ prædecessores acceperunt in Emphyteusim?

Respondeo: Longa est & propria Insipidorum hæc tractatio: Illa ergo ab eisdem, Clar. de Emphyt. Bart. in Auth. ingress. num. 37. De Sacrosanctis Eccles. Redoan. de spol. Eccl. Covarr. 2. variat. c. 18. (nec omittantur Theologi, ut Mol. d. 482. & alibi Azor. 3. p. lib. 10. c. 10. Fill. Tr. 36. c. 8.) erit meritò requirenda.

3. Notant autem nonnulli, quos inter Bonac. d. 3. de contr. g. 8. p. 2. num. 34. v. Septimò sequitur, in Emphyteuti, Pars III.

& multò magis in Feudo, non succedere filias feminas, nisi expressè aliud exprimat. Adderem ego, & nisi alibi alia sit consuetudo, cum in contractibus nomine filiorum non veniant filiae, quicquid sit, an veniant in ultimis voluntariis, sed certè in his, & similibus maxime perpendendæ sunt (ultra consuetudinem, quam ego modò addidi) leges municipales, & propriæ.

CAPVT VII.

De Libello.

1. Licet communiter etiam Feudum, & Emphyteusim vocari possint Libellum, seu Livellum, seu contractus Libellatus, propriè tamen Libellum est contractus subfeudalis, seu subemphyteuticus, quo scilicet quis Feudum, vel Emphyteusim ab aliis accepta, alteri tradit sub justa, & quasi ad Libellum mensurata pensione (de qua mensuratione, qualis ea esse debeat, vide Sylv. l. 2. quest. 16.) Sicut enim conductor potest rem conductam justo pretio sublocare, sic Emphyteuta rem acceptam in Emphyteusim potest alteri, ut ita dicam, subemphyteutare.

2. Nihil ergo de hoc contractu est dicendum, quod ex allatis in superioribus colligi non possit, cum Libellum, ut dico, verè sit contractus Emphyteuticus. Quod si inquires, à quonam debebit Laudemium solvi, quando initur ejusmodi Subemphyteusis, & cui solvi oportebit?

Respondeo, juxta supra, cap. 5. num. 3. dicta, debere Laudemium solvi à novo Emphyteuta Domino directo, eundemque Dominum directum approbare debere ejusmodi sub Emphyteusim, investituram, seu possessionem, eam tradendo novo Emphyteuta.

CAPVT VIII.

De Feudo.

§. I. Summaria Cognitio Naturæ, & Divisum Feudum.

1. Hæc Insipidorum est Germana tractatio: nam propterea solum hic nonnulla delibabo, quæ à Moralibus Theologis ignorari, turpe nimis esset. Et quidem quatuor dumtaxat eligenda erunt Primò, quid, & quotuplex sit Feudum. Secundo, quæ sunt conditiones contractus Feudalis. Tertio, quæ obligationes Feudarii, id est, ejus, qui feudum recipit. Quarto, quæ causæ feudarium Feudo privant. Nam de aliis questionibus, puta quis possidere feudum possit, quis in eodem succedere, quis de libris feudalis sit legitimus Index, & de sexcentis aliis, legantur Insipidici passim agentes de feudis.

§. II. Quid, & quotuplex sit Feudum.

1. Sic in universum describitur, Glossa allata à Sylv. v. Feud. initio, Feudum, Est concessio rei immobilis pro Homagio. Id est, pro obsequio personali, quale est associare Principem ad Bellum, convenire ad publicæ comitia, quod vocant Parliamentum, &c. Qui feudum concedit vocatur dominus, qui recipit, Vassallus, seu etiam Feudatarius.

Porrò, Genera Feudorum undecim numerantur

1. Primò, Proprium, & Improprum.
2. Regale, non Regale.
3. Antiquum Paternum (est etiam Maternum) & novum;
4. Nobile, Ignobile.
5. Ecclesiasticum Sæculare.
6. Masculinum, Femininum.
7. Hæreditarium (quod certè debet filius computare in portionem legitimam) & non hæreditarium.
8. Reale, Personale.

D d 3 9. Divi

9. Dividuum, non dividuum.

10. *Ligium* (est, quo quis jurat se fidelem futurum, v. g. suo supremo Principi, nullo excepto) & non *Ligium* (id est, quo quis jurat se fidelem, v. g. suo Duci, sed is exceptis, quæ tendunt contra Regem, vel Imperatorem, seu Supremum Principem, contra quos nullo modo se obligat Duci fidelitatem servare.

11. Francum (idest, liberum ab omnibus servitiis, vel ab omnibus legibus pœnalibus, Feudorum) & non francum (idest, non liberum à prædictis.) Hactenus Divisiones.

§. III. *Quinque conditiones contractus Feudalis.*

Moneo, ut alibi sæpè in similibus moniti, nos lo-
qui de jure communi, scimus enim, diversissimas
esse leges municipales de Feudis.

Ad contractum ergo Feudi, de communi jure, requiritur primum, ut dominium directum remaneat apud dantem, utile sit apud recipientem, in quo, ut vides, convenit cum Emphyteusi : atque inde fit, ut fructus omnes feudi pertineant ad feudatarium, omnes iniquas, de possessionis usque ad suam mortem, vel usque ad abdicationem Feudi, si forte illud vivens, juxta mox dicenda, relinquere contingat.

2. Secundò, ut constituatur in re immobili Agro, Op-
pido, Civitate.

3. Tertio, ut Vassallus, seu Feudatarius non possit Feudum alienare sine Domini consensu sub poena cadendi à possessione Feudi, in quo etiam convenit cum Emphyteusi : vide tamen, quæ mox dicam §. 4. n. 3.

Quartò , idem Feudatarius præstare debet obsequium Domino, quando illud dominus requirit , nam in hoc maxime differt Emphyteusis à Feudo, quod Emphyteuta, etiam non requisitus , debet pensionem solvere: at obsequium , (quod certè est personale) Feudatarius non debet, nisi requisitus. Quando autem , præter obsequium personale additur in aliquo Feudo obligatio solvendi ali, quod reale , cessat hoc erit solvendum sine requisitione , quia tunc concessio degenerat à puro Feudo, & participat de Emphyteusi.

5. Vassallus idem, quando incipit possidere Feudum investitus dedit & Domino directo, ipique juramentum fidelitatis præstare: qua autem cæremoniâ fiat investitura, hæc per dictum juramentum? (quæ nihil aliud est, nisi immisso in possessionem Feudi) & utrum juramentum sit de substantia? Vide Iulium Clarum, aliosque Iurisperitos de Feudis.

6. Quæres, quid, si omnibus conjecturis expensis, dubitetur, quale sit prædium, judicandumne, esse Feudale, an Allodiale?

Respondeo, Allodialē : Omnis enim res censeatur, *L. Latus, L. In edibus, C. De servitutibus*, libera, nisi clarē cō-
trarium probetur, & ulterior ratio esse debet, quia prius
est, rem esse sui juris, quā alieni. Ergo illud prævalere
debet, *L. 1. Decal. c. 3. §. 7. dictum est.*

Et nota, ad probandum esse feudale, non sufficere tibi quod in aliquo loco jurisdictionem habeas, potest enim quis habere alicubi jurisdictionem, non vero Vassallos, & Feudum; quia subjectio feudi major est, quam subjectio jurisdictionis.

§. I V. *Tres obligationes Fundatarii.*

1. **P**rima est, ut Feudatarius, seu Vassallus præstet juramentum fidelitatis, sicuti modò indicatum est. Et quidem omnes (si plures sint feudatarii, & non per modum collectionis, seu communitatis, qui feudum possidere debent) jurent, necesse est, quia omnes fideles esse debent. Contrà, si plures sunt, qui sint Domini directi, satis est, si uni præstetur juramentum, quia nemo cogitur habere plures Dominos. Clarus, & Azor. *ll. cc. aliquæ.*

2. Secunda, ut dictus Feudatarius præstet obsequium promissum, modo jam dicto, & quia hoc solet esse obse-

quum personale in bello, ideo foemine excluduntur
feudis, nisi expresse admittantur. Tunc enim decessit,
vel remittit ejusmodi obsequium, vel concedit, possit
exhiberi per aliam, quod certe potest, quia de re
disponit.

3. Tertia, ut non alienet Feudum sine Domini voluntario consensu, quem tamen dare, nequaquam gatur.

Hinc fit, ut Vassallus feudum, nec donare, nec in Emphyteusum tradere, nec in alium transferre possit, cum in Emphyteusum non potest, nisi per dominum possit, ut diximus, Emphyteuta, cum finit quibusdam, non potest, nisi per dominum, sed quem consensum dominus dare tenetur.

Hinc etiam fit, ut feudatarius non possit feudum habere
 tum à Rege, vel Imperatore, inrer multos filios, *stridit*
 tum, quia divisio est genus quoddam alienationis, et
 multò magis, quia ita cautum est propter alias rationes
 in Iure, *Lib. 2. Feudorum, Tit. 1. §. 1.*

4. Hic notat, posse nihilominus feudatarius abire, & rem à se feudum, seu illud Domino relinquere, cum tamen Emphyteuta non possit à se abdicare, seu relinquere Domino rem acceptam in Emphyteusim, nec Commodum rem à se conductam. Ratio differimnis est, quia feudum est in utilitatem feudatarii, quare ipse potest abire, & rem nolle frui; at Emphyteusis, & locatio est in utilitatem dantis, cui debetur supradicta melioratio sui præsentis pensio.

5. Alia minora feuda non habita ab Imperatore, Rege, possē Filiis dividi, docent Dēctores, quia rēmo egitur vivere in communi, & ex alia parte jura non quantur de his minoribus feudis.

6. Inquires: In alienatione feudi, dicta man. 3, si
sufficiat dictus voluntarius consensus Domini, aut requi-
ratur etiam consensus Agnatorum, quibus competat
succedendi?

Respondet, requiri utrumque, quia regula generalis est, quando ex alienatione multi patiuntur injuriam, damnum, debere omnes alienationi consentire. Unde videt, quantum injuste agant ii, qui rem vindicant pro posteris, vendunt, vel concedunt extraneis. Alii damnum, quod ementes patientur, quando rem bene mis fucefloribus compellentur reddere, De hoc et latius Clarum, l. c. *quæst.* 41, & Azorizum; *plurim.* *Fend.* cap. 14.

§. V. *Causa amittendi Feudum.*

1. **A**D quinque commodè reducuntur. Prima est
avis ingratitudo Vassalli contra Dominum
et eum. Lege *Lib. 2. Fendi, Tit. 24. §. Illud. & Tit. 28. §. hoc.*

Sed quoniam est gravis iudicanda?
 Respondo: Ex aliquibus peculiaribus causis, quæ
 afferunt signatè Doctores, colligi, & similes quæ
 iudice possunt. Si enim feudatarius Dominum (ex
 hæresis, vel ex iusta causa) accusat, aut
 cem, etiam ex iusta causa: Si fugæ sit, relicto
 periclitante in bello iusto, quem iuvare, sed sine
 te, potuisset: Si non admonet Dominum, scies illi
 esse infidias, Vassallus enim ei, & feudatarius
 dumtaxat infidiarum, iudicatur complexus. *Novellæ
 de Accus. c. 1. Scientesque ad L. Pompeianæ, de Forti-
 tudinis, c. 1. Si quis infidias parit, rebellisque sit suo
 domini, si ipse infidias parit, neque ex filio, vel for-
 uo, si turpiter agat cum filia, neque ex filio, vel for-
 cum uxore Domini, etiam si hoc sit vidua, et pater
 ius, h. c. q. 9. aliquis, si inquam, Feudatarius hoc
 tat, iudicatur esse graviter ingratus, & Feudo pri-
 vatus.*

2. Secunda causa est, non observare pactum, si feudum quis accipit. Hinc primo si feudatarius vel heres non petit à Domino investituram, seu censum nem feudi intra annum, & unam diem, mittit feudum excusabitur tamen, si justa sic causa differendi non sit, gravis, inimicitie capitales, & similia: item si rem, si intra legitimum tempus non petit, possit quæ